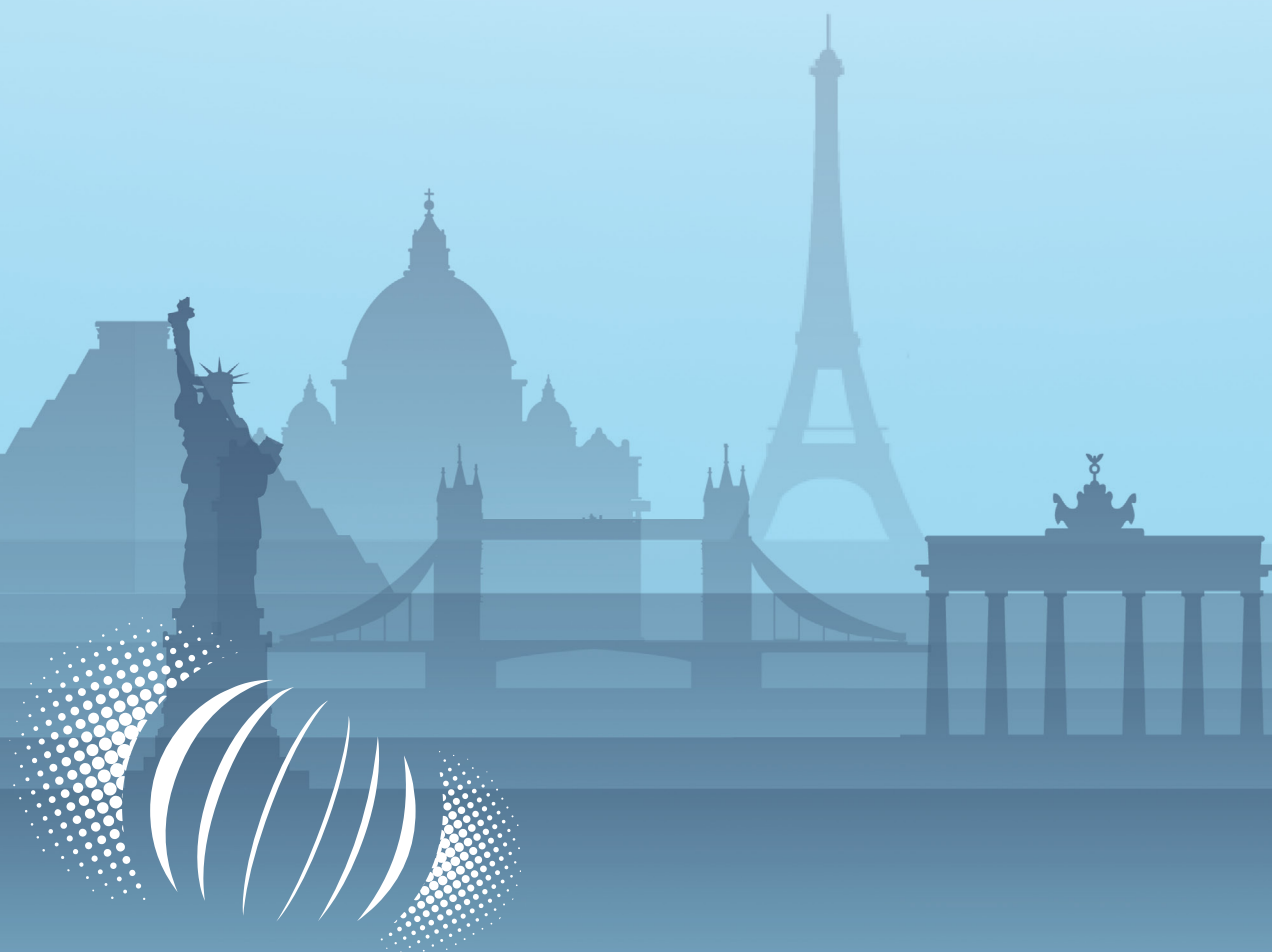

FEJÉRDY GERGELY

**A FRANCIA HADIIPAR HELYZETE
AZ OROSZ-UKRÁN HÁBORÚ ÁRNYÉKÁBAN**

THE FRENCH DEFENSE INDUSTRY
IN THE SHADOW OF THE RUSSO-UKRAINIAN WAR

MKI ELEMZÉS

Rezümé: Franciaország közismerten a hadiipari nagyhatalmak közé tartozik, mi több, az elmúlt öt év összesítésében az Egyesült Államok és Oroszország után a harmadik legnagyobb hadiipari exportőr a világon. Átfogó hadseregmodellt működtet, amelynek fenntartásához és fejlesztéséhez kellően széleskörű vállalati kapacitással rendelkezik: jelenleg képes a francia fegyveres erők által igényelt szinte valamennyi felszerelés megtervezésére és gyártására. A francia védelmi ipar hosszú évszázadokra visszanyúló hagyománnyal rendelkezik, és szoros kapcsolatban van az állammal és a mindenkori politikai hatalommal. Az orosz-ukrán háború árnyékában egyre nagyobb katonai kiadásokkal számol Franciaország, francia fegyverek modernizálására, a technológiák fejlesztésére jelentős figyelmet fordít a párizsi kormány. Emmanuel Macron elnök az európai védelem megerősítésére törekszik, miközben az Európai Unió nagyobb szuverenitását szeretné elérni, amihez a védelmi iparra is támaszkodni kíván. Párizs egyelőre a hangsúlyt a nemzeti hadiipar megőrzésére helyezi, de ezzel párhuzamosan az uniós szintű kezdeményezésekből sem akar kimaradni, mert ez utóbbiak hátrányaik ellenére számos lehetőséget is kínálnak.

Kulcsszó: Franciaország, hadiipar, EU, védelempolitika

Summary: *France is well known as a major military-industrial power. In the last five years, it is the third largest exporter of military equipment in the world after the United States and Russia. France operates a comprehensive military model, with a sufficiently large corporate capacity to maintain and develop it. The French defence industry is currently capable of designing and producing almost all the equipment required by the French armed forces. The French defence industry has a long tradition going back centuries and is closely linked to the State and the political authorities. In the shadow of the Russo-Ukrainian war, France is facing increasing military expenditure. The Paris government is devoting considerable attention to modernising French weapons and developing technologies. President Emmanuel Macron is seeking to strengthen European defence, while at the same time seeking greater sovereignty for the Union, for which he intends to rely on the defence industry. For the time being, Paris is focusing on the preservation of its national defence industry, but at the same time, it does not want to miss out on initiatives at the EU level, which, despite their drawbacks, offer several opportunities.*

Keywords: *France, defence industry, EU, defence policy*

Franciaország közismerten a hadiipari nagyhatalmak közé tartozik. Jelenleg megközelítőleg **4000 francia vállalat (BITD vagy angolul DIB)** működik, amely technológia és védelempolitikai szempontból a hadiiparhoz tartozik. A francia, úgynevezett „DIB-vállalatok” közül 450-et Párizs stratégiaileg kiemeltként kezel. A hadiipar direkt módon több mint 200 ezer főt foglalkoztat Franciaországban.

Franciaország átfogó hadseregmodellt működtet, amelynek fenntartásához, fejlesztéséhez megfelelően széleskörű vállalati kapacitással rendelkezik. A francia ipar jelenleg képes a francia fegyveres erők által igényelt szinte valamennyi felszerelés megtervezésére és gyártására. A francia védelmi ipar szoros kapcsolatban áll az állammal és a mindenkori politikai hatalommal. Párizs 1961-től a védelmi minisztérium keretein belül fegyverkezési főigazgatóságot (**DGA**) működtetett. **Az állam** nemcsak szabályozóként, hanem megrendelőként és részvényesként, sőt a fejlesztések motorjaként is megjelenik tehát a hadiiparban.

A francia védelmi ipar főbb vállalatai

A legnagyobb vállalatok, amelyek védelmi ipari tevékenységet folytatnak: az Airbus Group, a Dassault Aviation, a Naval Group, a Thales, az MBDA, a Nexter/KNDS, és a Safran. Ezeknek a cégeknek, a története, a mérete, céljai és tevékenysége jelentősen eltér. A legrégebbi vállalat közel 400 évesnek vallja magát, ami jelentős presztízt is kölcsönöz a számára. A **Naval Group** 1631-re vezeti vissza alapítását, a Caesar ágyukat gyártó **Nexter /KNDS** pedig valójában 1764-re vezeti vissza történetét. A szárazföldi haderő számára fegyvereket, eszközöket előállító nagyvállalatcsoport kialakítása azonban 1971-ben történt meg, amelyből az úgynevezett földi fegyverzet ipari csoportja (GIAT) cég született. Ez utóbbiból alakult ki 2006-ban a Nexter, majd tíz évre rá a KNDS. Többségében azonban ezek a cégek a 19–20. század során jöttek létre. A **Safran** például a Sagem cégen keresztül egészen 1896-ra vezeti vissza eredetét, a családi vállalkozásként induló **Dassault Aviation** pedig 1916-ra. Amint ez a néhány példa is mutatja, a francia hadiipari cégek zászlóshajói között jelentős hagyománnyal rendelkező vállalatok foglalnak helyet. A szektor történelmi fejlődésének nyomon követése arra is ráirányítja a figyelmet, hogy Franciaországban ezen a speciális gazdasági és védelmi területen az állami befolyás mindvégig jelentős szerepet kapott.

A felsorolt nagyvállalatok céljait, működésüket tekintve különbözők. Az Airbus és a Safran például termelése 80%-át a polgári piacokon értékesíti, míg ezzel ellentétben többek között a Nexter és az MBDA kizárólag fegyvergyártással foglalkozik. A **legnagyobb értékű, 11 milliárd eurós nyereséget** az Airbus Group termeli, de a 9 milliárddal második Thales és a 4 milliárd euróval harmadik helyezett Safran szintén komoly súlyt képvisel. A nagy cégek mindazonáltal számos közép- és kisvállalatot foglalkoztatnak. Közismert, hogy ezeknek a nagyvállalatoknak igen fontos szerep jut az utóbbi két évben, különösen a töltény- és **lőporgyáraknak**.

A Nexter mellett, ott vannak még olyan cégek, mint a NobelSport, Cheddite France, NBC SYS, Alsetex, Eurengo stb. A francia vezetés **2017 óta törekszik arra**, hogy a tölténygyárak megfelelő mennyiségű muníciót Franciaországban állítsanak elő, hogy az ország ne szoruljon importra. Párizs továbbá megpróbálja behozni a korábban elhanyagolt, ma viszont meghatározó hadiipari szektorokban is a lemaradását. Így például jelentős **befektetések és megrendelések születtek a drónok területén**. A állam ebben a szektorban is nagyobb megrendelésekkel próbálja **erősíteni a termelést és az innovációt**. **A 2011-ben létrehozott Delair francia vállalat** többek között 2023-ban kötött szerződést a hadügyminisztériummal 150 megfigyelődrón előállítására, és állami támogatással Ukrajna számára is szállít majd ilyen eszközöket. A Delair a Nexterrel, míg egy másik hasonló profilú vállalat, a Novadem az MBDA-val működik együtt. Tehát a hadiipari vállalati szféra, amely a francia **GDP 16%-át** adja, szövevényesen összekapcsolódik és meghatározó szereplő Franciaországban.

Az állam szerepe a francia hadiiparban

Amint a fentebb bemutatott nagyvállalatok esetében is látszik, az állam szerepe hagyományosan jelentős volt a francia védelmi iparban, és az Ötödik Köztársaság államfői különösen is nagy hangsúlyt fektettek erre a kérdésre. Emmanuel Macron elnök **már a 2017-es** kampányában a francia stratégiai autonómia fontos alapjának nevezte a hadiipart, és ígéretet tett arra, hogy jelentős mértékben növelni fogja a költségvetési kereteket annak érdekében, hogy ez a szektor hatékonyra és a lehető legmodernebb felszereléseket előállítani képessé váljon. Felmerült ugyanakkor a kiegyensúlyozottabb viszony kialakítása is az állam és a védelmi ipari vállalatok között. A 2019 és 2025 között egyre növekvő költségvetési összegek kapcsán rugalmasabb szerződési feltételek kialakítására került sor, ugyanakkor az elvárások, különösen a határidők területén nagyobb szigorrt vezettek be. Macron első és második mandátuma alatt is visszatérően egy proaktív iparpolitika mellett érvel, amely négy pilléren nyugszik: az innováció finanszírozásának növelése, a védelmi újraiparosítás politikájának biztonságosabb megvalósítása, az összehangolt és dinamikus védelmi exportpolitika támogatása és végül a francia védelmi beszerzési ügynökség (DGA) munkájának megreformálása. A francia kormányok továbbá többször is hangsúlyozták, hogy a hadiiparnak a **munkahelyteremtés szempontjából** is fontos a szerepe. Az állam megpróbálja továbbá azt is elérni, hogy az innováció területén ne váljon áldozatául a védelmi ágazat a rövid távon jövedelmezőbb polgári szektornak. Franciaország különösen is fontosnak tartja a **technológiai újítások megfelelő ösztönzését**, a hadiiparban különösen is, akár civil fejlesztő vállalatok bevonásával.

A francia állam szinte kivétel nélkül jelen van részvényesként a nagy védelmi ipari vállalatokban. A nemzeti érdekeket szem előtt tartva Franciaország jogi és pénzügyi eszközök széles skálájának mozgósításával próbálja befolyását érvényesíteni a

szektor nagy cégjeinél: kisebbségi részesedés (Airbus, Safran, Thales), egyedi intézkedések (Nexter, Thales), vagyonvédelmi megállapodások (Airbus, MBDA, Nexter, Safran, Thales), részvényesi megállapodások (Airbus, Dassault, Thales), a külföldi befektetések szabályozása stb.

Franciaország jelentős költségvetési összegeket fordít hadi kiadásokra, ami a fegyvergyártó vállalatok számára messze nem elhanyagolható tényező. 2023-ban rekordértékű állami fegyvermegrendelés történt a francia hadseregnél. Összesen 20,3 milliárd eurót költött Franciaország fegyverarszénájának korszerűsítésére. Ez a lépés összhangban van a [2024–2030 közötti időszakra szóló új katonai tervezési törvénnyel](#) (LPM), amelyet 2023 augusztusában hirdetett ki Emmanuel Macron elnök, és amely 413,3 milliárd eurós költségvetést irányoz elő az elkövetkezendő hét évre. Fontos megjegyezni, hogy az elmúlt években fokozatosan növekedett a francia katonai kiadások összege, ami a hadiipar területén is érzékelhető. Franciaország 2019-től minden évben 1,7 milliárd euróval többet költött a katonai szektorra. 2023-ban már 3 milliárd euróval többet, mint egy évvel korábban. Összességében a francia katonai kiadások 2023-ban 43,9 milliárd eurót tettek ki.

Párizs 2023-ban konkrétan meg is nevezte azokat a területeket, ahol a védelmi eszköztár modernizálására, illetve fejlesztésére kíván költségvetési forrásokat fordítani. Több jelentős projektet is kiemeltek, amelyek a francia hadiipar számára is nagy jelentőségűek, így például a Rafale-program keretei között 2027-től 42 darab F-4-es szabványú repülőgép átadását tervezik, valamint 109 Caesar Mk II ágyút is rendel a hadsereg. Ezenkívül Franciaország 420 Serval típusú könnyű, többcélú páncélozott járművel kívánja frissíteni gépparkját. A francia haditengerészet továbbá hét tengeri járőrhajót rendelt, illetve a Charles de Gaulle repülőgép-anyahajó jelentős korszerűsítését is tervezi. Ezzel párhuzamosan, nyolc NH-90-es helikopter és 329 Mistral rakéta, valamint 1300 AKERON MP rakéta megrendelésére is sor került. A francia hadügyminisztérium felügyelete mellett folytatódnak az űrprogramok, így például a „Space Intelligence and Imaging Instrument” kidolgozása is. Természetesen a francia nukleáris arzenál fenntartása és továbbfejlesztése is jelentős hadiipari feladat. Franciaország a világon jelenleg a [negyedik legtöbb atomtöltetű rakétával](#) (290) rendelkező hatalom. A 2024–2030-as periódusban ebben a szegmensben [52 milliárd euróval](#), a teljes tervezett hadi kiadások 13%-ával számol Franciaország.

A francia hadiipari export

Megállapítható, hogy a francia hadiipar számára a jelentős hazai megrendelések elengedhetetlenül fontosak, mindazonáltal egyre nagyobb szerep jut az exportnak is. Eleinte a külföldi értékesítés nem merült fel, de napjainkban már különösen nagy jelentőségű. A francia fegyverexport részaránya az 1960-as években 8%, majd az 1970-es években 15%-v volt, de 2021-re a teljes termelés közel 30%-ára nőtt.

Ez a növekvő exportfüggőség az francia hadiipari cégek számára egyre nagyobb kihívást és jelentősebb modellváltást igényel. Többek között erre is rámutatott 2021 szeptemberében az [AUKUS-botrány](#).

Franciaország mindazonáltal az elmúlt évtizedben az öt legnagyobb fegyverexportőr ország között volt. 2022-ben az Egyesült Államok és Oroszország között a második olyan állam, amelyik a legnagyobb értékben tudott eladni fegyvereket. A Stockholmi Nemzetközi Békekutató Intézet (SIPRI) által közzétett éves jelentés szerint Franciaország a legutóbbi öt éves összesítésben a harmadik legnagyobb hadiipari exportőr. A SIPRI 2024. március 11-én közzé tett elemzésében arra is rámutat, hogy 2019 és 2024 között Franciaország fegyvereladásaival az ebben a szektorban történő összes [értékesítés 11%-át tudhatja magáénak](#). A párizsi védelmi minisztérium [2023-as jelentéséből kiderül](#), hogy a legnagyobb összegű export az Egyesült Arab Emírségekbe, Szaúd-Arábiába, illetve Indonéziába irányult. A francia hadiipari termékek külföldön történő eladásának 64%-a a Közel-Keleten valósult meg. A második térség, ahonnan a legtöbb megrendelés érkezik továbbra is Európa, de itt csökkenő piaci részesedés figyelhető meg. 2019-ben a francia hadiipar exportjának 42% még az európai országok felé irányult, ez 2023-ra már csak 23%. Afrikában és Ázsiában a megrendelések értéke 10% alatt van.

A franciaországi hadiipari cégek 2021-ben 11,7 milliárd euró értékben, 2022-ben pedig rekordszinten, 27 milliárd euró értékben kaptak megrendeléseket. Ez az eredmény különösen annak köszönhető, hogy az Egyesült Arab Emírségek 80 Rafale típusú harci repülőgépet vásárolt, amely beszerzés önmagában körülbelül 16 milliárd eurót jelentett. 2022-ben és 2023-ban a francia hadiiparon belül a repülőgépgyártásra és az úragazatra szakosodott cégek a legnagyobb nyertesei az exportnak, mivel a külföldi megrendelések 65%-át tudták megszerezni.

Nagy kihívást jelent ugyanakkor Franciaország számára, hogy zömében a repülőgépipar és a Caesar ágyúk húzzák az eladásokat, a hadihajók, tengeralattjárók értékesítése egyre nagyobb nehézségbe ütközik a konkurencia miatt. A francia gyártók egyre inkább felhagytak a gyalogsági felszerelések előállításával, mert ez utóbbiak, amelyek elsősorban a Száhel-övezetbe és afganisztáni harcszínterekre készültek, ma már nem keresettek. A gyors geopolitikai változások nagy kihívás elé állítják a teljes hadiipari szektort. A francia vállalatok számára a [stratégiai nyersanyagbeszerzések](#) is növekvő kihívást jelentenek, különösen, hogy Afrikában csökken Franciaország befolyása.

A francia hadiipari export több további olyan akadállyal is szembe kell, hogy nézzen, amelyekre nincs, vagy csak nagyon kevés befolyása van. Ilyenek például a nemzetközi fegyverkereskedelemtől szóló amerikai szabályozások (ITAR), amelyek egyértelműen az Egyesült Államok érdekeit szolgálják, és a 2010-es évektől egyre szigorúbbak. Ez többek között előírja, hogy az amerikai fejlesztésű alkatrészeket, felszereléseket vagy technológiákat tartalmazó hadi eszközök exportja vagy újra kivitele engedélyköteles, amelynek esetleges megszerzése hosszú időt vesz igénybe. Ezzel párhuzamosan a fegyverimportőr országok piacuk megnyitása érdekében

kompenzációt kérnek, ami az utóbbi években egyre inkább technológiatranszferrel jár, illetve azzal a kötelezettséggel, hogy a berendezéseket részben vagy egészben az ügyfél országban kell legyártani. Ez azonban hosszú távon potenciális versenytársak megjelenéséhez, illetve önálló hadiipari hatalmak létrejöttéhez vezethet. A konkurencia látványosan meg is jelent: elsősorban Dél-Korea és Izrael, de Törökország is jelentős kihívóvá vált.

A verseny csökkentésére érdekében felmerül az együttműködés lehetősége, ez azonban korántsem olyan zökkenőmentes, mint gondolnánk. Európai szinten Franciaország is részt vesz több ilyen kezdeményezésben. Először kormányközi alapon indultak ilyen együttműködések, de vannak más példák is, mint például 1996-ban Franciaország, Németország, Olaszország és az Egyesült Királyság kezdeményezésére létrehoz *ad hoc* struktúra, az ún. OCCAR, ami lehetővé tette például a Tiger harci helikopterek és az A-400M katonai szállító-repülőgépek közös beszerzését. A kooperáció azonban egyáltalán nem magától értetődő, az egyes programok eredménye felemás. A várt megtakarítások nem mindig valósultak meg. Az együttműködések továbbá nagy kihívást jelentenek, hiszen az érintett országok kénytelenek beleegyezni abba, hogy a termék előállítására a megfelelő vállalatok (és rajtuk keresztül az ipari telephelyek) nem feltétlenül a saját területükön fognak működni, és potenciálisan ráadásul versenybe is kerülhetnek az adott állam cégeivel.

Az alapvetően nemzeti alapokon nyugvó európai védelmi iparban az ilyen együttműködések olyan kérdéseket is felvetnek, amelyek messze túlmutatnak a tisztán ipari szinten, és elsősorban politikai dimenzióval bírnak. Az európai védelmi ipar továbbra is erősen széttörözött, jóllehet a racionalizálása rendszeresen szóba kerül. Az Airbus Group és az MBDA két sikeres példa a különösen érzékeny ágazatokban működő európai szintű hadiipari vállalatok fúziójának, amelyben francia cégek is részt vesznek. Fontos megjegyezni, hogy ezek az egyesülések egy közös ipari projektre épültek ugyan, de nem működnek zökkenőmentesen. A jó együttműködéshez nem elegendő a tőkeegyesítés sem, mint ahogy ez látszik például a KNDS 2015-ös létrehozása (a francia Nexter és a német Krauss-Maffei Wegmann vállalatokat egyesítő holding) esetében.

Az ipari kapacitás racionalizálása által felvetett nehézségek ellenére az európai védelmi együttműködés előmozdítására irányuló politikai akarat továbbra is megmaradt Párizs részéről. Úgy tűnik, hogy például a harci repülés (a jövőbeni légi harcászati rendszer, SCAF) és a harckocsik (fő szárazföldi harcászati rendszerek, MGCS) területén bejelentett közös képességfejlesztési projektek strukturáló hatással bírnak. Ezek mindenesetre elősegíthetik az integráltabb európai ipari szereplők megjelenését a repülés, a hajtóművek és a szárazföldi fegyverzet területén. Ezek a jelentős kompromisszumkészséget feltételező politikai döntéseken nyugvó hadiipari együttműködések azonban egyelőre még kezdeti fázisukban vannak, és ha bizonyos szempontok szerint logikusnak is tűnnek, a valóságban a francia hadiipari cégek részéről működésüket kevesen támogatják. Az ukrajnai háború és a nagy intenzitású konfliktusok veszélyének újbóli felerősödése egyelőre lényeges

áttörést nem hozott ezen a területen. Reményre adhat ugyanakkor okot, hogy [2024. április 26-án a francia és a német hadügyminiszter bejelentette](#), hogy 2040-ig az MGCS keretei között a világ legmodernebb harckocsiját fogja előállítani a két ország közösen. Hangsúlyozták, hogy a korábbi feszültségeket, ami ezt a 2012-ben indított kezdeményezést jellemezte, hosszú egyeztetések után sikerült leküzdeni. Az együttműködések az is előmozdíthatja, hogy egyre többen gondolják teljesen tarthatatlannak, hogy az orosz-ukrán háború kirobbanása óta az Unió által 100 milliárd euró értékben megkötött fegyvervásárlásokból [78%-ban Európán kívüli országok profitáltak](#).

Ukrajnai háború következményei

Franciaország részt kíván venni az ukrajnai háború által biztosított fegyvereladási lehetőségekben, erről az ősszel a francia hadügyminiszter egyeztetett Kijevben. Ebbe a logikába illeszkedik Macron elnök január 18-ai bejelentése is, amelyben kifejtette, hogy egy együttműködést kíván létrehozni azzal a céllal, hogy a kijevei tűzéréség támogatása szervezett és fenntartható legyen. [2024. február 16-án a francia és az ukrán államfő meg is kötött egy kétoldalú biztonsági megállapodást. Ebben, a IV. pontban konkrét hadiipari együttműködésről is szó van.](#) Macron ezzel párhuzamosan olyan intézkedéseket kezdeményezett, amellyel a francia érintett vállalatok termelékenységének jelentős fokozását kívánja elérni. [2022. június 13-án „háborús gazdaság” bevezetéséről](#) beszélt, amely a szó szoros értelmében nem valósult meg, de a hadiipari termelés nagyobb fokozatra kapcsolt. Párizs a vállalatok mobilizációját így sem tartja elégségesnek. [A francia hadügyminiszter 2024. március 26-án](#) bejelentette, hogy készen áll arra, hogy a jog által ráruházott hatalmát felhasználja egyes vállalatok ipari kapacitásainak lefoglalására, vagy megszabja a fegyvergyártóknak, milyen ütemben dolgozzanak és mely megrendeléseket kezeljék prioritásként. [Gondot jelent](#), hogy az érintett cégeknek a megfelelő munkaerő előteremtése, illetve nem egyszer a nyersanyag beszerzés sem megy problémamentesen, ráadásul komoly befektetéseket kell generálniuk, miközben a bankok csak óvatosan adnak hiteleket. A hadiipari átalakítás súlyos összegekbe kerül, ezt jól tudja a francia elnök, ezért szeretné elérni, hogy a költségek ne kizárólag a nemzeti költségvetést terheljék, hanem uniós szinten lehessen megfelelő hitelekhez jutni. Thierry Breton francia biztos nem véletlenül kezdeményezte a 100 milliárd eurós európai védelmi alap létrehozását. Macron elnök [2024. április 25-én](#) a Sorbonne egyetemen elmondott beszédében azt javasolta, hogy az Európai Befektetési Bankon keresztül és közös európai kölcsön felvételével finanszírozzák a hadiipari fejlesztéseket. A francia elnök hangsúlyozta továbbá, hogy kívánatos lenne, hogy Európában az uniós országokban gyártott fegyvereket vásárolnának az államok, mert ez egyben védelmi és gazdasági érdek is. Kijelentette ugyanakkor, hogy tisztában van azzal, hogy ehhez növelni kell az ipari kapacitást, valamint a gyorsaságot, és a technológiai fejlesztésekre jelentős összegeket kell fordítani.

Párizs nem elsősorban közös európai védelmi ipari konzorciumok támogatására gondol, hanem a francia cégek megerősítésére. Franciaország annál is inkább ódzkodik hadiiparának – akár csak részleges – megosztásától más tagállamok vállalataival, mert Párizs tradicionálisan diplomáciai eszközként is használja e szektor a termékeinek exportját. A francia hozzáállás ellentmondásban van az Unió jövőbeni elképzeléseivel. Franciaország nem támogatja a fegyverexport-ellenőrzés felelősségének Brüsszelre ruházását, de nem ellenezi az Európai Unió belüli harmonizáció megfontolását. Amíg ez nem valósul meg, addig elsősorban kétoldalú megállapodásokkal próbálná védeni hadiipari érdekeit. Macron 2024. április 27-én felvetette, hogy el kellene gondolkodni az [európai védelmi keretek között a nukleáris fegyverekről](#) is. Jelenleg az Unióban egyedül Franciaország birtokol ilyen fegyvereket, de ezek fejlesztése, fenntartása jelentős összegeket emészt fel, így célszerű lenne az ezzel kapcsolatos terhek megosztása. Egy ilyen irányú elmozdulás a francia hadiipar számára is újabb lehetőségeket kínálhatna. Párizs számára természetesen nem csupán pénzügyi, illetve védelmi ipari kérdés az atomfegyverek ügye, hiszen az az Egyesült Államok súlyának európai csökkentését, a nagyobb önállóság elérését is jelentené.

Összeségében tehát elmondható, hogy a francia hadiipar számos kihívással küzd, amelyek közül a legjelentősebb a növekvő konkurencia. Franciaország számára sem politikailag, sem gazdaságilag, sem társadalmilag nem lehet opció széleskörű hadiipari kapacitásának leépítése. A francia felfogásban ugyanis hagyományosan a védelmi ipar az ország szuverenitásának, stratégiai autonómiájának meghatározó alkotóeleme. Párizs mégis egyfajta dilemma előtt áll: mindenáron megőrizni a francia védelmi ipart, vagy a több tagállam lehetőségeit egyesítő, inkább európai hadiipar felé tenni konkrét lépéseket. Egyelőre a hangsúlyt a nemzeti hadiipar megőrzésére helyezi, de ezzel párhuzamosan az uniós szintű kezdeményezésekből sem akar kimaradni, mert ez utóbbiak hátrányai ellenére számos lehetőséget is rejtenek. Párizs nem titkolja, hogy az európai projektek esetén is a francia vezetésű konzorciumok előmozdításában érdekelt. Franciaország továbbá elsősorban európai források bevonásával kívánná a szükséges, de költséges reformokat, technológiai újításokat megvalósítani. Párizs terveinek megvalósításához fontos, hogy Franciaország növelni tudja európai fegyvereladásait. Ennek előmozdítására uniós partnerországokra kíván támaszkodni, különösen is kihasználva az orosz–ukrán háború okozta nemzetközi kontextust.

MKI ELEMZÉS

A Magyar Külügyi Intézet időszaki kiadványa

Kiadó:

© A Magyar Külügyi Intézet, 2024.

Szerző:

FEJÉRDY GERGELY

Lektorálta:

VASS ÁGNES

Nyelvi lektor: T-Kontakt Kft. | Tördelés: Lévárt Tamás

Jelen elemzés és annak következtetései kizárólag a szerzők magánvéleményét tükrözik és nem tekinthetők a Magyar Külügyi Intézet, a Külgazdasági és Külügyminisztérium, illetve Magyarország Kormánya álláspontjának.

ISSN 2063-9244

<https://doi.org/10.47683/KKIElemzesek.KE-2024.09>Korábbi kiadványainkat megtekintheti az [Intézet](#) weboldalán.